

Brussell, 10 ta' Marzu 2026
(OR. en)

7158/26
ADD 1

MI 223
IND 175
CHIMIE 24
COMPET 297
RECH 113
ENV 209
CONSOM 71

NOTA TA' TRAŻMISSJONI

---

minn:	Is-Segretarju Ġenerali tal-Kummissjoni Ewropea, iffirmata mis-Sa Martine DEPREZ, Direttur
data meta waslet:	9 ta' Marzu 2026
lil:	Is-Sa Thérèse BLANCHET, Segretarju Ġenerali tal-Kunsill tal-Unjoni Ewropea
Nru dok. Cion:	C(2026) 1438 final - ANNEX
Suġġett:	ANNESS tar-Rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni dwar ir-reviżjoni ta' qafas ta' valutazzjoni Ewropew għal sustanzi kimiċi u materjali "sikuri u sostenibbli mid-disinn"

Id-delegazzjonijiet isibu meħmuż id-dokument C(2026) 1438 final - ANNEX.

Mehmuż: C(2026) 1438 final - ANNEX

IL-KUMMISSJONI
EWROPEA

Brussell, 6.3.2026
C(2026) 1438 final

ANNEX

ANNEX

tar-Rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni

**dwar ir-revizjoni ta' qafas ta' valutazzjoni Ewropew għal sustanzi kimiċi u materjali
“sikuri u sostenibbli mid-disinn”**

ANNEX

Werrej

1.	Karatteristiċi li jirfdu l-qafas tal-SSbD	1
2.	L-Istruttura ġenerali tal-Qafas	2
3.	Analizi ta' identifikazzjoni bikrija.....	3
4.	Identifikazzjoni tax-xenarju tal-SSbD	6
5.	Valutazzjoni tas-sikurezza u tas-sostenibbiltà.....	6
5.1.	Valutazzjoni tas-sikurezza	7
5.2.	VALUTAZZJONI TAS-SOSTENIBBILTÀ AMBJENTALI.....	15
5.3.	VALUTAZZJONI TAS-SOSTENIBBILTÀ SOĊJOEKONOMIKA	20
6.	Evalwazzjoni u teħid ta' deċiżjonijiet.....	23
7.	Dokumentazzjoni.....	27

1. KARATTERISTIĊI LI JIRFDU L-QAFAS TAL-SSbD

Il-qafas rivedut⁽¹⁾ għal sustanzi kimiċi u materjali sikuri u sostenibbli mid-disinn (il-Qafas tal-SSbD, Safe and Sustainable by Design) huwa approċċ volontarju għat-teħid ta' deċiżjonijiet imfassal biex jiggwida lill-innovaturi biex jiżviluppaw sustanzi kimiċi u materjali li huma aktar sikuri u sostenibbli matul iċ-ċiklu tal-ħajja kollu tagħhom. Huwa jzomm il-livell ta' ambizzjoni tal-Qafas tal-SSbD inizjali tal-2022, filwaqt li jipprovdi aktar appoġġ għall-proċess tal-innovazzjoni. Dan il-qafas aġġornat jippermetti lill-innovaturi jidentifikaw b'mod aktar effiċjenti l-informazzjoni neċessarja b'appoġġ għad-deċiżjonijiet dwar is-sikurezza u s-sostenibbiltà, filwaqt li fl-istess ħin jimminimizza l-inċertezzi inerenti.

Hemm diversi karatteristiċi li jirfdu l-Qafas tal-SSbD:

- Approċċ olistiku, iterattiv u sekwenzjali għall-valutazzjoni tas-sikurezza u tas-sostenibbiltà, li, f'kull stadju tat-teħid ta' deċiżjonijiet dwar l-innovazzjoni, jikkomplementa kunsiderazzjonijiet oħra bħall-funzjonalità jew il-kost.
- Il-kunsiderazzjoni taċ-ċiklu tal-ħajja kollu tas-sustanzi kimiċi u tal-materjali, inklużi l-proċessi li huma involuti fihom u l-prodotti li jsiru parti minnhom.
- L-involviment tal-prattikanti tas-sikurezza u tas-sostenibbiltà matul iċ-ċiklu tal-ħajja kollu.

---

¹ Garmendia Aguirre, I, Abbate, E, Bracalente, G, Mancini, L, Cappucci, G.M, Tosches, D, Rasmussen, K, Sokull-Kluettgen, B, Rauscher, H, Sala, S. (2025). Il-Kummissjoni Ewropea - Iċ-Ċentru Kongunt tar-Riċerka. Safe and Sustainable by Design Chemicals and Materials. Revised framework, L-Uffiċċju tal-Pubblikazzjonijiet tal-Unjoni Ewropea, il-Lussemburgu, 2025, ISBN 978-92-68-330-6, doi: 10.2760/5103785.

- It-trasparenza tal-issodisfar tal-prinċipji u tat-traċċabbiltà tal-valutazzjoni matul l-innovazzjoni kollha.

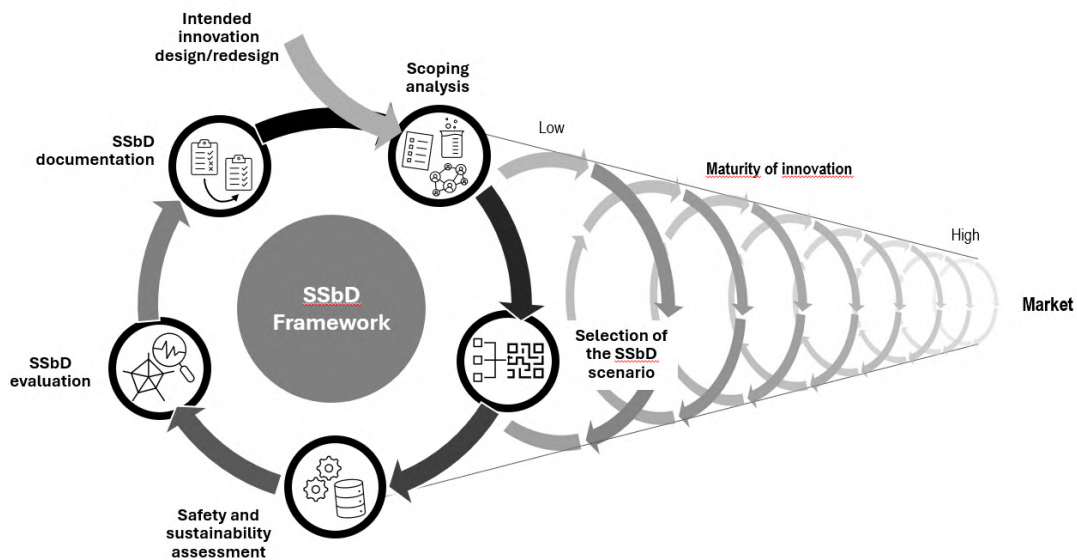
Il-Qafas tal-SSbD huwa maħsub biex ikun punt ta' referenza fl-attivitajiet ta' riċerka u ta' innovazzjoni, kif ukoll biex jiggwida l-interventi biex jittejjbu s-sikurezza u s-sostenibbiltà tas-sustanzi kimiċi u tal-materjali. Filwaqt li ma jfikkilx u lanqas ma johlqo obbligi legali godda tal-Unjoni għas-sustanzi kimiċi u għall-materjali, il-Qafas tal-SSbD jista' jiggwida azzjonijiet u deċiżjonijiet antiċipatorji fil-proċess tal-innovazzjoni, inklużi azzjonijiet li jmorru lil hinn mill-konformità legali minima.

L-implimentazzjoni ta' dan il-Qafas tal-SSbD rivedut hija appoġġata mill-gwida metodoloġika tal-SSbD (il-verżjoni tal-2024⁽²⁾) u aġġornamenti futuri⁽³⁾ li jipprovdu gwida dettaljata, mudelli u ħarsa ġenerali aġġornata tal-metodi, tal-ġhodod u tas-sorsi tad-data rilevanti.

2. L-ISTRUTTURA ĠENERALI TAL-QAFAS

L-istruttura ġenerali tal-Qafas tal-SSbD hija murija fl-Illustrazzjoni 1.

Illustrazzjoni 1. Struttura ġenerali tal-Qafas tal-SSbD.

L-istruttura hija ċiklu li jenfasizza n-natura iterattiva u sekwenzjali⁽⁴⁾ tal-implimentazzjoni tal-Qafas tal-SSbD matul il-proċess tal-innovazzjoni għas-sustanzi kimiċi u għall-materjali.

Kull iterazzjoni taċ-ċiklu tqis l-elementi li ġejjin:

² Abbate, E., Garmendia Aguirre, I., Bracalente, G., Mancini, L., Tosches, D., Rasmussen, K., Bennett, M. J., Rauscher, H., u Sala, S. (2024). Safe and Sustainable by Design chemicals and materials—Methodological Guidance. L-Uffiċċju tal-Pubblikazzjonijiet tal-Unjoni Ewropea, il-Lussemburgu. <https://doi.org/10.2760/28450>.

³ https://research-and-innovation.ec.europa.eu/research-area/industrial-research-and-innovation/chemicals-and-advanced-materials/safe-and-sustainable-design_mt.

⁴ L-approċċ iterattiv jinvolvi r-ripetizzjoni tal-proċess shih tal-qafas tal-SSbD diversi drabi matul iċ-ċiklu tal-innovazzjoni, filwaqt li l-approċċ sekwenzjali jfisser li jsir progress permezz ta' livelli jew stadji differenti ta' innovazzjoni.

- Analizi ta' identifikazzjoni bikrija: id-definizzjoni tal-objettivi, tal-prinċipji u tar-regoli dwar it-tehid ta' deċiżjonijiet tal-innovazzjoni. Din tinkludi d-deskrizzjoni tas-sistema tal-SSbD inizjali, id-definizzjoni tal-innovazzjoni maħsuba inkluż id-disinn (mill-ġdid) u l-involvement tal-atturi matul iċ-ċiklu tal-ħajja.
- Xenarju tal-SSbD: ir-rappreżentazzjoni tal-eżiti tal-analizi ta' identifikazzjoni bikrija kif ukoll l-identifikazzjoni tal-punt ta' dħul fil-Qafas tal-SSbD, li jippermettu valutazzjoni mfassla apposta tas-sikurezza u tas-sostenibbiltà.
- Valutazzjoni tas-sikurezza u tas-sostenibbiltà: il-valutazzjoni olistika tal-aspetti relatati mas-sikurezza u mas-sostenibbiltà, b'din tal-aħħar li tinkludi valutazzjoni kemm ambjentali kif ukoll soċjoekonomika, tul iċ-ċiklu tal-ħajja kollu tas-sustanza kimika jew tal-materjal.
- Evalwazzjoni tal-SSbD: il-preżentazzjoni tal-eżiti tal-valutazzjonijiet tas-sikurezza u tas-sostenibbiltà, it-tqabbil tagħhom mal-objettivi, mal-prinċipji u mar-regoli dwar id-deċiżjonijiet definiti fl-analizi ta' identifikazzjoni bikrija.
- Dokumentazzjoni: ir-registrazzjoni tal-implimentazzjoni tal-Qafas għal SSbD b'mod traċċabbli u trasparenti, filwaqt li jiġu deskritti l-azzjonijiet u l-objettivi għal iterazzjonijiet sussegwenti progressivi.

3. ANALIŻI TA' IDENTIFIKAZZJONI BIKRIJA

Il-karatteristiċi ewlenin tal-analizi ta' identifikazzjoni bikrija jinkludu:

- **Id-deskrizzjoni tas-sistema inizjali taht studju**, li tkopri t-tliet elementi meħtieġa biex jiġu ddefiniti l-konfini tas-sistema: is-sustanza kimika/is-sustanzi kimiċi/il-materjal(i), il-proċess(i) u l-prodott(i).
- Id-definizzjoni tal-innovazzjoni mmirata tinkludi
  - **l-objettivi**, li jirriflettu għal liema għan aħħari u għal liema skop(ijiet) qiegħed jiġi applikat il-Qafas tal-SSbD.
  - **il-prinċipji tad-disinn**, filwaqt li jitqiesu l-objettivi u jgħinu biex jiggwidaw id-direzzjoni tal-innovazzjoni.
  - **id-disinn (mill-ġdid)** (fil-livelli molekulari, tal-proċess u tal-prodott), li jidentifika l-azzjonijiet speċifiċi għall-kisba tal-objettivi; u
  - **ir-regoli dwar it-tehid ta' deċiżjonijiet** li jiddefinixxu l-indikaturi u l-kriterji biex jitkejjel is-suċċess tal-azzjonijiet.

Il-Qafas tal-SSbD jirreferi għal **sett ta' prinċipji ta' gwida tad-disinn**, kif stabbilit fit-Tabella 1. Dawn il-prinċipji jistgħu jiġu applikati biex jiggwidaw l-innovazzjoni u huma soġġetti għal valutazzjoni sussegwenti tas-sikurezza u tas-sostenibbiltà biex tiġi evalwata l-prestazzjoni tal-innovazzjoni proposta u biex jiġi identifikat kwalunkwe compromess possibbli. Il-prinċipji tad-disinn ġew żviluppati f'kuntesti differenti, bħal fil-kimika ekoloġika, fl-ingerija ekoloġika, fil-kimika ċirkolari, fil-kimika sostenibbli, kif ukoll fl-ambizzjonijiet tas-sikurezza mid-disinn kif ukoll dawk relatati mal-politika (eż. l-ekonomija ċirkolari, il-bijoekonomija, jew it-tniġġis zero). Il-prinċipji tad-disinn

jistgħu jispiraw l-innovazzjoni iżda ma humiex ekwivalenti għad-dimostrazzjoni tas-sikurezza u tas-sostenibbiltà; dawn l-aspetti jehtieg li jiġu indirizzati permezz tal-valutazzjoni u l-evalwazzjoni tas-sikurezza u tas-sostenibbiltà.

Tabella 1: Lista mhux eżawrjenti tal-prinċipji ta' gwida tad-disinn, definizzjonijiet assoċjati, u eżempji ta' azzjonijiet ta' disinn (mill-ġdid) biex jiġgwidaw innovazzjoni aktar sikura u aktar sostenibbli.

Prinċipju tad-disinn	Definizzjoni	Eżempji ta' azzjonijiet ta' disinn (mill-ġdid)
Effiċjenza tal-materjali	Fittex l-inkorporazzjoni tas-sustanzi kimiċi/materjali kollha użati fi proċess fil-prodott finali jew l-irkupru sħiħ fil-proċess, u b'hekk tnaqqas l-użu tal-materja prima u l-ġenerazzjoni tal-iskart.	Immassimizza r-rendiment matul ir-reazzjoni biex tnaqqas il-konsum ta' sustanzi kimiċi jew materjali. Irkupra aktar sustanzi kimiċi jew materjali li ma jkunux irreagixxew. Aghżel materjali u proċessi li jimminimizzaw il-ġenerazzjoni tal-iskart. Identifika l-okkorrenza tal-użu ta' materja prima kritika, sabiex timminimizzaha jew tissostitwiha.
Imminimizza l-użu ta' sustanzi kimiċi jew materjali perikolużi	Ippreżerva l-funzjonalità tal-prodotti filwaqt li tnaqqas jew tevita kompletament l-użu ta' sustanzi kimiċi jew materjali perikolużi meta possibbli.	Naqqas u/jew elimina sustanzi kimiċi jew materjali perikolużi fil-proċessi tal-produzzjoni. Fassal mill-ġdid il-proċessi tal-produzzjoni biex timminimizza l-użu ta' sustanzi kimiċi/materjali perikolużi. Naqqas u/jew elimina sustanzi kimiċi jew materjali perikolużi fil-prodotti finali.
Naqqas l-esponiment għal sustanzi perikolużi	Elimina kemm jista' jkun l-esponiment għall-perikli kimiċi mill-proċessi.	Sustanzi li jirrikjedu grad għoli ta' mmaniġġar tar-riskji għandhom jiġu evitati fejn ikun possibbli u għandha tintuża l-aħjar teknoloġija biex jiġi evitat l-esponiment matul l-istadji kollha taċ-ċiklu tal-ħajja.
Iddisinja għall-effiċjenza enerġetika	Imminimizza l-enerġija kumplessiva użata għall-produzzjoni ta' sustanza kimika jew materjal fil-proċess tal-manifattura u/jew tul il-katina tal-provvista.	Aghżel jew żviluppa proċessi (tal-produzzjoni) li: jinvolvu tekniki alternattivi u inqas intensivi fl-enerġija tal-produzzjoni/tas-separazzjoni; jimmassimizzaw l-użu mill-ġdid tal-enerġija; għandhom inqas passi tal-produzzjoni; jużaw katalizzaturi, inkluzi enzimi; inaqqsu l-ineffiċjenzi u jisfruttaw l-enerġija residwa disponibbli fil-proċess jew aghżel perkorsi ta' reazzjoni b'temperatura aktar baxxa.
Uża sorsi rinnovabbli	Immira lejn il-konservazzjoni tar-riżorsi, jew permezz ta' ċirkwiti magħluqa għar-riżorsi jew bl-użu ta' materjal/materjal sekondarju u sorsi ta' enerġija	Ippromwovi l-użu ta' materja prima li: hija rinnovabbli; ċirkolari; ma tohloqx kompetizzjoni fuq l-art; ma taffettwax b'mod negattiv il-bijodiversità.

Prinċipju tad-disinn	Definizzjoni	Eżempji ta' azzjonijiet ta' disinn (mill-ġdid)
	rinnovabbli.	Jew ippromwovi proċessi li: jużaw riżorsi tal-enerġija rinnovabbli b'emissjonijiet b'livell baxx ta' emissjonijiet ta' karbonju u mingħajr effetti negattivi fuq il-bijodiversità.
Ipprevjeni u evita emissjonijiet perikolużi	Applika teknoloġiji biex tiġi mminimizzata u/jew evitata l-emissjoni ta' sustanzi niġġiesa perikolużi fl-ambjent.	Aghżel materjali jew proċessi li: jimminimizzaw il-ġenerazzjoni ta' skart perikoluż u prodotti sekondarji perikolużi; jimminimizzaw il-ġenerazzjoni tal-emissjonijiet (eż. komposti organiċi volatili, sustanzi niġġiesa aċidifikanti u ta' ewtrofikazzjoni u metalli tqal).
Iddisinja għal tmiem il-ħajja (EoL)	Iddisinja sustanzi kimiċi/materjali funzjonali li ma johlqu l-ebda riskju għall-ambjent/għall-bnedmin fi tmiem il-ħajja (EoL, End of Life) tagħhom. Iddisinja għall-prevenzjoni tat-tfixkil tal-użu mill-ġdid, il-ġbir, l-għażla u r-riċiklaġġ/l-użu mill-ġdid kreattiv tal-iskart. Iddisinja biex tippromwovi ċ-ċirkolarità.	Evita l-użu ta' sustanzi kimiċi jew materjali li jimpedixxu proċessi ta' tmiem il-ħajja bħar-riċiklaġġ. Aghżel materjali li huma: aktar durabbli (b'ħajja itwal u li jirrikjedu inqas manutenzjoni); faċli biex jiġu sseparati u organizzati; ta' valur anke wara li jintużaw (wara l-ħajja kummerċjali); kompletament bijodegradabbli għall-użi li inevitabbilmint iwasslu għar-rilaxx fl-ambjent jew fl-ilma mormi. Ikkunsidra: l-użu ta' imballaġġ li jista' jerga' jintuża għas-sustanza kimika jew għall-materjal li jkun qed jiġi vvalutat u għas-sustanzi kimiċi jew għall-materjali fil-katina tal-provvista tiegħu; loġistika effiċjenti fl-użu tal-enerġija (eż. it-tnaqqis tal-kwantitajiet ittrasportati, it-tibdil tal-mezzi tat-trasport); it-tnaqqis tad-distanzi tat-trasport fil-katina tal-provvista

Ir-regoli dwar it-teħid ta' deċiżjonijiet ikejlu s-suċċess tal-azzjoni lejn l-oġġettivi. Huma jistabbilixxu l-bażi għat-teħid ta' deċiżjonijiet matul l-evalwazzjoni billi jiddefinixxu l-kriterji għall-indikaturi rilevanti kif ukoll ir-regoli dwar il-ponderazzjoni, filwaqt li jqisu l-inċertezzi relatati mal-valutazzjoni tal-indikaturi.

- **L-involviment tal-atturi tul iċ-ċiklu tal-ħajja** jirrifletti l-fatt li l-Qafas tal-SSbD imur lil hinn minn parti kkonċernata waħda u jipprevedi l-involviment u l-kollaborazzjoni tal-partijiet ikkonċernati tul iċ-ċiklu tal-ħajja. L-analiżi ta' identifikazzjoni bikrija tgħin

biex tintfiehem il-pożizzjoni ta' organizzazzjoni fiċ-ċiklu tal-ħajja. Tassisti fl-identifikazzjoni u fl-involvement tal-atturi tul iċ-ċiklu tal-ħajja kmieni fil-proċess tar-riċerka u tal-innovazzjoni kif ukoll fi stadji aktar avvanzati skont is-sistema taht studju u l-innovazzjoni mmirata.

4. IDENTIFIKAZZJONI TAX-XENARJU TAL-SSbD

Ix-xenarju tal-SSbD jirrifletti l-eżiti tal-analiżi ta' identifikazzjoni bikrija u jiddetermina, abbażi tal-maturità tal-innovazzjoni u tad-disponibbiltà tad-data, il-maturità tal-implimentazzjoni tal-Qafas għal SSbD — jew bħala valutazzjoni simplifikata/ta' skrinjar, intermedja, jew shiħa tal-SSbD. Dan l-approċċ jippermetti lill-innovaturi jfasslu l-valutazzjonijiet tas-sikurezza u tas-sostenibbiltà abbażi tal-grad ta' maturità tal-innovazzjoni u d-disponibbiltà tad-data relatati mal-proċess tal-innovazzjoni li qiegħed jiġi kkunsidrat, u mbagħad jużaw approċċ sekwenzjali, biex progressivament javvanzaw lejn valutazzjoni shiħa bħala innovazzjonijiet maturi.

Fit-Tabella 2 huwa ppreżentat **sett ta' xenarji ġenerali tal-SSbD**. L-innovaturi għandhom jadattaw dawn ix-xenarji biex jissodisfaw l-ispeċifikitajiet identifikati fl-analiżi ta' identifikazzjoni bikrija.

Tabella 2: Xenarji ġenerali tal-SSbD ibbażati fuq il-maturità tal-innovazzjoni u d-disponibbiltà tad-data

Xenarji tal-SSbD	Valutazzjoni simplifikata/ta' skrinjar	Valutazzjoni intermedja	Valutazzjoni shiħa
Applikabbiltà	<ul style="list-style-type: none"> ○ Maturità normalment baxxa tal-innovazzjoni ○ Disponibbiltà baxxa tad-data ○ Incertezza għolja tal-valutazzjoni ○ Possibbiltà baxxa/medja ta' involviment tal-atturi l-oħra tal-katina tal-valur ○ Disponibbiltà limitata tar-riżorsi (eż. SME) ○ Limitata għall-istadju speċifiku taċ-ċiklu tal-ħajja li fih isseħħ l-innovazzjoni 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Żieda fil-maturità tal-innovazzjoni ○ Disponibbiltà medja tad-data ○ Incertezza medja/għolja tal-valutazzjoni ○ Possibbiltà medja/għolja ta' involviment tal-atturi l-oħra tal-katina tal-valur ○ Rilevanza tal-istadji taċ-ċiklu tal-ħajja qrib dak fejn isseħħ l-innovazzjoni 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Maturità għolja tal-innovazzjoni ○ Disponibbiltà għolja tad-data ○ Livell baxx ta' incertezza tal-valutazzjoni ○ Possibbiltà kbira ta' involviment tal-atturi tal-katina tal-valur ○ Jitqiesu innovazzjonijiet taċ-ċiklu tal-ħajja shiħ

5. VALUTAZZJONI TAS-SIKUREZZA U TAS-SOSTENIBBILTÀ

Ladarba titwettaq l-analiżi ta' identifikazzjoni bikrija, ikun ġie ddefinit ix-xenarju tal-SSbD u jiġu applikati l-principji tad-disinn, l-innovatur jista' jipproċedi bil-valutazzjoni tas-sikurezza u tas-sostenibbiltà matul iċ-ċiklu tal-ħajja tas-sustanza kimika/materjal taht kunsiderazzjoni.

- Valutazzjoni tas-sikurezza: tevalwa *kemm* il-periklu assoċjat mas-sustanza kimika jew mal-materjal speċifiku taht studju kif ukoll il-potenzjal ta' esponiment fix-xenarji definiti. Din tippermetti li tiġi ġġenerata stima tar-riskju, fejn possibbli f'termini kwantitattivi assoluti, jekk mhux f'termini kwalitattivi jew relattivi. Skont il-Qafas tal-

SSbD, tiġi vvalutata wkoll is-sikurezza tal-proċessi tal-produzzjoni li tinkludi, fejn rilevanti, il-valutazzjoni ta' proċessi tal-produzzjoni alternattivi.

- Il-valutazzjoni tas-sostenibbiltà tinvolti valutazzjoni ambjentali u soċjoekonomika tas-sustanza kimika/tal-materjal taht studju, mill-estrazzjoni tal-materja prima sa tmiem il-ħajja:
  - Valutazzjoni tas-sostenibbiltà ambjentali: din tevalwa l-impatti ambjentali tul iċ-ċiklu tal-ħajja kollu tas-sustanza kimika jew tal-materjal permezz ta' analizi taċ-ċiklu tal-ħajja (LCA, Life Cycle Assessment), filwaqt li tivvaluta diversi kategoriji tal-impatt bħat-tibdil fil-klima u l-użu tar-riżorsi, fost l-oħrajn, għall-materja prima, għall-proċessi tal-produzzjoni, għall-applikazzjoni u għall-użu finali tas-sustanza kimika jew tal-materjal kif ukoll għall-istadju mistenni ta' tmiem il-ħajja.
  - Valutazzjoni tas-sostenibbiltà soċjoekonomika: din tevalwa l-aspetti soċjoekonomiċi tul iċ-ċiklu tal-ħajja kollu tas-sustanza kimika jew tal-materjal u tiffoka fuq aspetti relatati mal-ekwità soċjali (eż. il-kundizzjonijiet tax-xogħol u d-drittijiet tal-bniedem) u mal-kompetittività (eż. il-vulnerabbiltajiet fil-katina tal-provvista, in-nuqqas ta' ħiliet u l-kostijiet tul iċ-ċiklu tal-ħajja).

Il-valutazzjonijiet tas-sikurezza u tas-sostenibbiltà jistgħu jiffasslu abbażi tax-xenarju tal-SSbD identifikat. Il-valutazzjoni tas-sikurezza u tas-sostenibbiltà tista' titwettaq b'mod parallel, b'mod iterattiv u sekwenzjali malli ssir disponibbli l-informazzjoni matul il-proċess tal-innovazzjoni u tista' tiskatta l-applikazzjoni ta' prinċipji differenti tad-disinn u d-definizzjoni tal-azzjonijiet ta' disinn (mill-ġdid) biex jiġu mminimizzati l-kompromessi.

5.1. Valutazzjoni tas-sikurezza

5.1.1 ASPETTI, INDIKATORI U KRITERJI

Ġew stabbiliti oqfsa legali u regolatorji differenti fil-livell nazzjonali u internazzjonali biex tiġi indirizzata s-sikurezza tas-sustanzi kimiċi u tal-materjali. Dawn l-oqfsa għandhom l-għan li jipproteġu s-saħħa tal-bniedem u l-ambjent, jippromwovu prodotti aktar sikuri u jiżguraw it-trasparenza u l-akkontabbiltà fl-iżvilupp, fl-ipproċessar u fl-użu tas-sustanzi kimiċi. Fl-Unjoni, din tiġbor flimkien diversi oqfsa legali li jindirizzaw setturi differenti, kif ukoll detenturi tad-doveri. Il-biċċiet tal-leġiżlazzjoni individwali jvarjaw fl-oġettivi u fil-kamp ta' applikazzjoni tagħhom, li jfisser ukoll li, pereżempju, ir-reqwiziti tad-data, l-istadji taċ-ċiklu tal-ħajja tas-sustanza kimika/tal-materjali u l-popolazzjonijiet jew l-ekosistemi fil-mira jvarjaw.

Minkejja d-differenzi fil-kontest legali u proċedurali, il-valutazzjonijiet tas-sikurezza kimika fis-setturi kollha huma bbażati fuq **metodoloġija xjentifika komuni** bbażata fuq l-erba' elementi li ġejjin⁵:

- **Identifikazzjoni tal-periklu:** determinazzjoni ta' jekk il-proprjetajiet intrinziċi ta' sustanza kimika jistgħux jikkawżaw ħsara (eż. karċinogeniċità, tossiċità riproduttiva, ekotossiċità).

⁵ Għalkemm id-deskrizzjoni taht l-erba' elementi tiffoka fuq il-perikli għas-saħħa tal-bniedem u għall-ambjent, jistgħu jintużaw approċċi differenti u mfassla apposta biex jindirizzaw klassijiet speċifiċi ta' periklu bħal "persistenza għolja u bjoakkumulazzjoni għolja" jew "gass taht pressjoni".

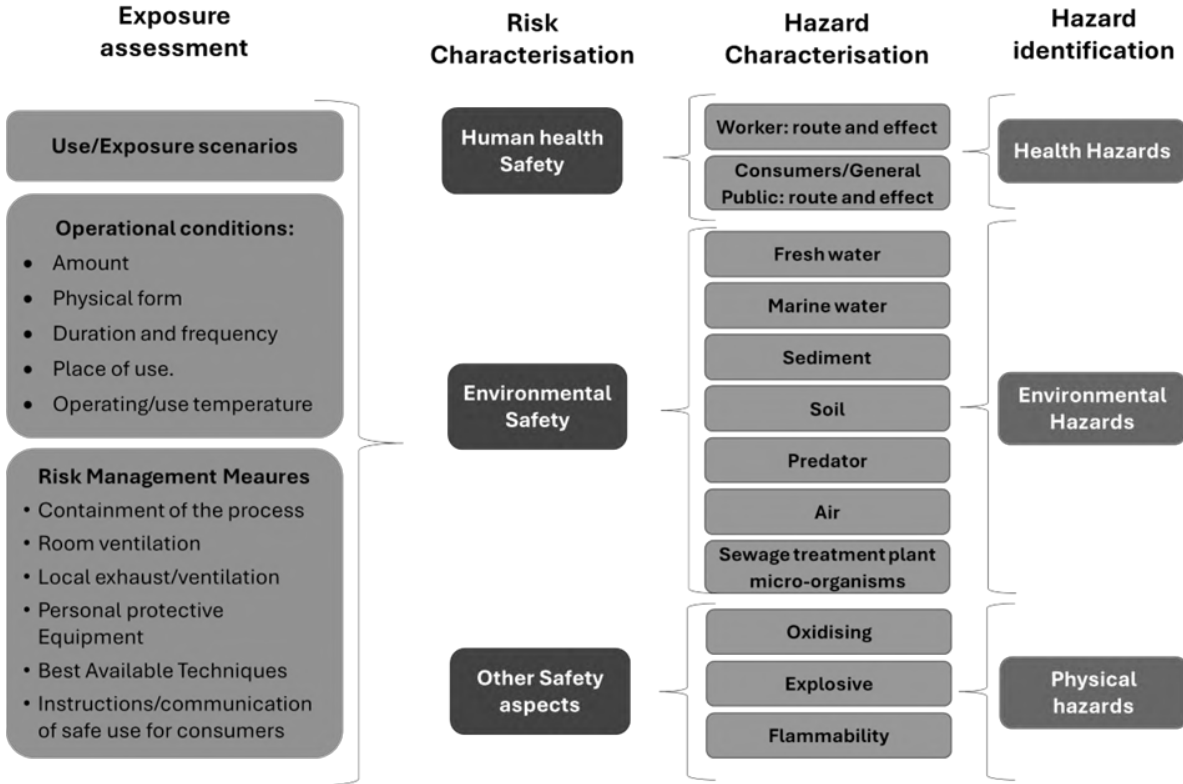
- **Karatterizzazzjoni tal-periklu** (valutazzjoni tal-potenza jew ta' rispons għad-doża): L-istabbiliment tar-relazzjoni bejn id-doża jew il-koncentrazzjoni ta' sustanza kimika jew ta' materjal u s-severità jew il-probabbiltà ta' effetti avversi. Dan jinkludi l-identifikazzjoni tad-doża li fiha jseħhu l-effetti kritiċi u d-determinazzjoni tal-limiti ta' esponiment tollerabbli ta' referenza, fejn possibbli. Il-karatterizzazzjoni tal-periklu tibni fuq data tat-test (eko)tossikologika xjentifika tal-ogħla livell ta' żvilupp tekniku u d-deskrizzjoni tar-rispons għad-doża⁶.
- **Valutazzjoni tal-esponiment**: Stima, għar-rotot rilevanti ta' esponiment, tal-livell, tal-frekwenza u tad-durata tal-esponiment għas-sustanza kimika għall-bnedmin jew għall-ambjent, filwaqt li jitqiesu x-xejriet ta' esponiment rilevanti u l-effetti fuq is-saħħa f'xenarji realistiki u identifikabbli tal-aġar xenarju possibbli.
- **Karatterizzazzjoni tar-riskju**: l-integrazzjoni tal-informazzjoni dwar il-periklu u l-esponiment biex jiġu stmati l-probabbiltà u s-severità tad-dannu f'kundizzjonijiet speċifiċi ta' użu. Fejn ikun possibbli, is-sikurezza tiġi espressa fuq il-bażi tal-proporzjonijiet ta' karatterizzazzjoni tar-riskji (RCRs, Risk Characterisation Ratios), li jqabblu l-esponiment stmat għal sustanza kimika mal-limitu ta' esponiment tollerabbli ddeterminat fil-karatterizzazzjoni tal-periklu.

Kull wieħed mill-erba' elementi jibbaża fuq diversi aspetti u fuq indikaturi multipli. Il-karatterizzazzjoni tagħhom tirrikjedi l-integrazzjoni ta' flussi differenti tad-data minn sorsi multipli (Illustrazzjoni 2).

Illustrazzjoni 2: Aspetti li għandhom jitqiesu għall-identifikazzjoni u għall-karatterizzazzjoni tal-perikli, għall-valutazzjoni tal-esponiment u għall-karatterizzazzjoni tar-riskju.

---

⁶ Deskrizzjoni tossikologika tar-rispons għad-doża huwa t-terminu użat biex jidentifika r-relazzjoni bejn effett speċifiku ta' sustanza kimika u d-doża li fiha jseħh dan l-effett.

Il-kriterji tas-sikurezza skont il-Qafas tal-SSbD jistgħu u se jkunu mill-inqas parzjalment ibbażati fuq il-profil ta' periklu tas-sustanzi kimiċi u tal-materjali kkunsidrati. Il-biċċa l-kbira tal-klassijiet u tal-kategoriji ta' periklu huma ddefiniti fil-partijiet 2 sa 5 tal-Anness I tar-Regolament dwar il-Klassifikazzjoni, l-Ittikettar u l-Imballaġġ (CLP, Classification Labelling and Packaging)⁽⁷⁾. Il-klassifikazzjoni tal-periklu tas-CLP ma tipprovdi id-data speċifika meħtieġa biex tappoġġa l-karatterizzazzjoni tal-periklu, u b'hekk, tar-riskju. Madankollu, huwa utli li jiġu skrinjati u mmarkati kwistjonijiet relatati mal-periklu meta tittiehed deċiżjoni dwar il-kors ta' azzjoni fi stadju bikri, kif muri fit-Tabella 3. Peress li dan l-approċċ ma huwiex applikabbli għas-sustanzi kimiċi u għall-materjali li għalihom ma jkun hemm l-ebda klassifikazzjoni ta' periklu tas-CLP disponibbli, il-previżjonijiet minn sustanzi strutturalment simili (u/jew l-iskrinjar ta' Metodoloġiji b'Approċċ Ġdid (NAMs, New Approach Methodologies)) jistgħu jkunu analogu kruċjali għal dan l-iskop.

⁷ Ir-Regolament (KE) Nru 1272/2008 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-16 ta' Diċembru 2008 dwar il-klassifikazzjoni, l-ittikkettar u l-imballaġġ tas-sustanzi u t-taħliliet, li jemenda u jhassar id-Direttivi 67/548/KEE u 1999/45/KE, u li jemenda r-Regolament (KE) Nru 1907/2006, ĠU L 353, 31.12.2008, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2008/1272/oj>.

Tabella 3: Kriterji u kunsiderazzjonijiet tal-SSbD ibbażati fuq il-periklu f'allinjament mal-objettivi tal-politika tal-UE.

Kriterji tal-SSbD ibbażati fuq il-periklu	Kunsiderazzjonijiet relatati – rilevanti għat-tehid ta' deċizzjonijiet dwar ir-rwol tas-sustanza kimika jew tal-materjal fl-innovazzjoni, u għall-analizi ta' identifikazzjoni bikrija fl-iterazzjonijiet inizjali u sussegwenti taċ-ċiklu tal-SSbD
<p>Il-Kriterju H1 li jinkludi l-aktar sustanzi perikolużi (skont l-istrategija dwar is-sustanzi kimiċi għas-sostenibbiltà (CSS, Chemicals Strategy for Sustainability) (KE, 2020a)), inklużi s-sustanzi ta' thassib serju hafna (SVHC, Substance of Very High Concern) skont l-Artikolu 57(a-f) tar-Regolament dwar ir-Registrazzjoni, il-Valutazzjoni, l-Awtorizzazzjoni u r-Restrizzjoni ta' Sustanzi Kimiċi (REACH, Registration, Evaluation, Authorisation and Restriction of Chemicals Regulation) (UE, 2006).</p>	<p>L-innovaturi għandhom jikkunsidraw l-impatti tal-proprjetajiet identifikati u jkunu konxji li s-sustanzi kimiċi u l-materjali li ma jissodisfawx il-Kriterju H1 huma soġġetti, jew jistgħu jsiru soġġetti, għal leġizlazzjoni li:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tipprojbixxi, tirrestringi jew tal-anqas tiskoraġġixxi l-użu tagħhom, hlief għall-użi derogati, eż. dawk meqjusa bhala essenzjali għas-soċjetà⁸ • timponi kundizzjonijiet fuq l-użu sikur u tirrikjedi li l-emissjonijiet/l-esponiment jiġu kkontrollati matul iċ-ċiklu tal-ħajja kollu • tirrikjedi li jitwettqu attivitajiet biex jiġu identifikati jew żviluppati alternattivi mill-aktar fis possibbli, sabiex ikunu jistgħu jiġu ssostitwiti u biex l-użu tagħhom jiġi eliminat gradwalment malli jkunu disponibbli alternattivi li jkunu anqas perikolużi, aktar sostenibbli u ekonomikament u teknikament vijabbli. • timplika li l-użu u l-preżenza tagħhom iridu jiġu trekkjati fiċ-ċiklu tal-ħajja tagħhom. • tirrikjedi li dawn ikunu ddisinjati (mill-ġdid) biex inaqqsu l-effetti avversi tagħhom
<p>Il-Kriterju H2 li jinkludi sustanzi ta' thassib, kif deskritti fis-CSS (KE, 2020a), definiti fl-Artikolu 2(27) tar-Regolament dwar l-Ekodisinn għal Prodotti Sostenibbli (ESPR, Ecodesign for Sustainable Products Regulation) (KE, 2024) u li ma humiex diġà inklużi fil-Kriterju H1.</p>	<p>L-innovaturi għandhom jikkunsidraw l-impatti tal-proprjetajiet identifikati u jkunu konxji li s-sustanzi kimiċi u l-materjali li ma jissodisfawx il-Kriterju H2 huma soġġetti, jew jistgħu jsiru soġġetti, għal leġizlazzjoni li:</p> <ul style="list-style-type: none"> • timponi kundizzjonijiet fuq l-użu sikur u tirrikjedi li l-emissjonijiet/l-esponiment jiġu kkontrollati matul iċ-ċiklu tal-ħajja kollu • tirrikjedi li jiġu ssostitwiti malli jkunu disponibbli alternattivi li jkunu anqas perikolużi, aktar sostenibbli u ekonomikament u teknikament vijabbli • timplika li l-użu u l-preżenza tagħhom iridu jiġu trekkjati fiċ-ċiklu tal-ħajja tagħhom • tirrikjedi li dawn ikunu ddisinjati (mill-ġdid) biex inaqqsu l-effetti avversi tagħhom

⁸ L-użi huma neċessarji għas-saħħa, għas-sikurezza jew huma kritiċi għall-funzjonament tas-soċjetà u jekk ma jkunx hemm alternattivi li jkunu aċċettabbli mil-lat tal-ambjent u tas-saħħa, kif deskritt fil-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni C/2024/2849 kriterji ta' Kriterji u prinċipji ta' gwida għall-kunċett ta' użu essenzjali fil-leġizlazzjoni tal-UE li tittratta s-sustanzi kimiċi.

<p>Il-Kriterju H3 li jinkludi l-klassijiet ta' periklu mhux koperti mill-Kriterji H1 u H2.</p>	<p>L-innovaturi għandhom jikkunsidraw l-impatti tal-proprietajiet identifikati u għas-sustanzi kimiċi u għall-materjali li ma jissodisfawx il-Kriterju H3 għandhom jikkunsidraw:</p> <ul style="list-style-type: none"> • li jimmarkawhom għal rieżami intern biex jinstabu metodi kif dawn jintużaw b'modi li jnaqqsu l-effetti tossiċi tagħhom • li jispjegaw kif jiġi żgurat l-użu sikur tagħhom tul iċ-ċiklu tal-hajja sakemm ikunu disponibbli alternattivi li jkunu anqas perikolużi, aktar sostenibbli u ekonomikament u teknikament vijabbli
---	--

Il-kriterji tal-SSbD ibbażati fuq il-periklu jgħolqu sensibilizzazzjoni bikrija dwar is-sikurezza kimika u l-aspetti legali assoċjati li l-innovatur/il-prattikant tal-SSbD għandu jqis meta jinnova, biex jiġu pprevenuti jew antiċipati konsegwenzi u rekwiżiti futuri. Il-kriterji bbażati fuq il-periklu jeħtieġ li jiġu kkomplementati bi kriterji tas-sikurezza bbażati fuq l-esponiment. Dawn għandhom jikkunsidraw id-deskrizzjoni ta' rispons għad-doża u l-valutazzjoni tal-esponiment. Jekk l-esponiment ikun magħruf (jiġifieri jista' jiġi stmat b'kunfidenza fil-firxa u fil-kontroll), allura l-informazzjoni meħtieġa dwar il-perikli tabilhaqq tkun tista' tinkiseb b'mod aktar immirat. Il-vantaġġ li jkun hemm l-informazzjoni dwar il-perikli li tirriżulta li tkun aktar komprensiva, kif ukoll li jkun hemm il-kunfidenza fl-istimi tal-esponiment, huwa l-kapaċità li tiġi appoġġata ahjar il-karatterizzazzjoni tar-riskju.

Il-kriterji ġenerali tas-sikurezza għandhom jikkunsidraw il-karatterizzazzjoni tar-riskju u, fejn possibbli, ikunu bbażati fuq il-proporzjonijiet ta' karatterizzazzjoni tar-riskji (RCR); $RCR > 1$ jindika li r-riskju ma huwiex ikkontrollat b'mod adegwat: il-livelli ta' esponiment huma oġġla meta mqabbla mal-livelli ta' bla effett jew ta' effett minimu għaž-żmien u għall-iskali tal-ispazju rilevanti għal waħda jew aktar mill-miri ta' protezzjoni tas-saħħa u tas-sikurezza (okkupazzjonali, tal-konsumaturi u tal-ambjent). Il-fatt li ma jiġux issodisfati l-kriterji $RCR > 1$ jindika li għandhom jittiehdu aktar deċiżjonijiet fir-rigward tar-rwol tas-sustanza kimika jew tal-materjali fl-innovazzjoni, fl-analizi ta' identifikazzjoni bikrija fl-iterazzjonijiet inizjali u sussegwenti taċ-ċiklu tal-SSbD u li s-soluzzjoni preżenti tista' tiffaċċja wkoll sfida biex tikkonforma mal-legiżlazzjoni li diġà teżisti.

Aktar ma tipprogressa l-innovazzjoni u x-xenarji tas-suq isiru aktar ċari, l-innovaturi għandhom jikkunsidraw ukoll il-qafas legali usa' tal-UE – u internazzjonali, fejn applikabbli - tas-sikurezza li jeħtieġ li jiġi applikat għall-applikazzjoni speċifika tal-prodott/tas-sustanza kimika/tal-materjal. Filwaqt li l-Qafas tal-SSbD ma jfixkilx l-obbligi legali tal-Unjoni għas-sustanzi kimiċi u għall-materjali, il-Qafas tal-SSbD jista' jiġgwida azzjonijiet antiċipatorji li jmorru lil hinn mill-konformità legali minima billi juża regoli u kriterji aktar stretti għat-teħid ta' deċiżjonijiet dwar il-karatterizzazzjoni tar-riskju matul l-innovazzjoni.

5.1.2 VALUTAZZJONI TAS-SIKUREZZA MATUL IL-PROĊESS TAL-INNOVAZZJONI KOLLU

Il-valutazzjoni tas-sikurezza titwettaq fuq approċċ sekwenzjali minn valutazzjoni kwalitattiva u semikwantitattiva għal kwantitattiva meta informazzjoni kemm għall-periklu kif ukoll għall-esponiment issir disponibbli.

Identifikazzjoni tal-periklu. Jekk is-sustanza kimika/il-materjal diġà jkunu fis-suq, jistgħu jintużaw sorsi tad-data eżistenti bħall-iskedi ta' data ta' sigurtà (SDS, Safety Data Sheets), il-

klassifikazzjoni regolatorja, il-bażijiet tad-data pubbliċi, u l-mudelli QSAR⁹) jew inkella dawn jistgħu jinqraw minn sustanzi strutturalment simili. L-enfasi tal-identifikazzjoni tal-perikli hija fuq l-immarkar malajr ta' sustanzi kimiċi u ta' materjali bi proprjetajiet perikolużi magħrufa jew suspettati. Għal sustanzi ġodda jew modifikati, b'mod partikolari fi stadji bikrija tal-innovazzjoni, id-data tista' tkun sparsa, u f'dawn il-kazijiet l-identifikazzjoni tal-perikli tibbaża fuq suppożizzjonijiet konservattivi u fuq għodod ta' tbassir biex jiġu identifikati oqsma ta' tħassib potenzjali.

Aktar ma tipprogressa l-innovazzjoni u ssir disponibbli aktar informazzjoni, jistgħu jintużaw strategiji ta' ttestjar aktar raffinati u mmirati, eż. metodi *in vitro* jew metodoloġiji b'approċċ ġdid (NAMs) ivalidati. Fl-istadji aktar tard tal-innovazzjoni, l-identifikazzjoni tal-perikli tista' tinvolvi approċċi integrati għall-ittestjar u għall-valutazzjoni (IATAs, Integrated Approaches to Testing and Assessment) u, fejn iġġustifikati u etikament permissibbli, studji *in vivo*.

Il-valutazzjoni tal-esponiment tibda bl-identifikazzjoni tal-*każ ta' użu* u bl-iżvilupp tax-xenarji ta' *esponiment*. Metodi bħad-deskritturi tal-użu żviluppatti fil-kuntest tar-REACH jistgħu jintużaw biex jappoġġaw lill-innovatur fir-rigward tal-iżvilupp tax-xenarji ta' *esponiment*. Fil-kuntest tal-Qafas tal-SSbD, fl-istadji bikrija tal-innovazzjoni, ix-xenarji ta' *esponiment* jistgħu jkunu ffukati fuq attur wiehed. Imbagħad, ix-xenarji ta' *esponiment* jiġu estiżi upstream u downstream tul il-katina tal-valur aktar ma tipprogressa l-innovazzjoni. Minbarra li tiddeskrivi l-*każ ta' użu* nnifsu, il-valutazzjoni tal-esponiment tqis ukoll il-proprjetajiet fiżikokimiċi tas-sustanzi kimiċi jew tal-materjali, il-kundizzjonijiet operazzjonali li fihom isehħu l-użi u l-miżuri ta' ġestjoni tar-riskju (RMM, Risk Management Measures).

Il-karatterizzazzjoni tar-riskju titwettaq billi ssir bidla gradwali minn valutazzjoni kwalitattiva għal waħda kwantitattiva. Il-valutazzjoni kwalitattiva (eż. bl-użu tal-kontrolli raggruppati) tappoġġa deċiżjonijiet fi stadju bikri billi tassinja l-livelli ta' riskju (eż. għoljin, medji u baxxi). Il-valutazzjoni kwantitattiva spiss tkun ibbażata fuq il-proporzjonijiet ta' karatterizzazzjoni tar-riskji (RCR) u, għalhekk, teħtieġ data ta' affidabbiltà suffiċjenti. Fl-istadji bikrija tal-innovazzjoni u/jew f'sitwazzjonijiet ta' data baxxa, l-esponiment jiġi vvalutat bl-użu ta' suppożizzjonijiet realistiċi u identifikabbli intenzjonalment konservattivi tal-aġġar xenarju possibbli. Aktar ma l-innovazzjoni timxi lejn kundizzjonijiet ta' użu u miżuri ta' ġestjoni tar-riskju aktar realistiċi, fil-valutazzjoni jiġu inkorporati mudelli rfinati u data mkejla jew speċifika għax-xenarju.

It-Tabella 4 tiddeskrivi l-**valutazzjoni tas-sikurezza sekwenzjali** matul l-innovazzjoni kollha. Il-qalba tal-evalwazzjoni tal-valutazzjoni tas-sikurezza hija l-interpretazzjoni tar-riżultati tal-valutazzjoni, biex jiġi mifhum kif wiehed għandu jipproċedi bl-iterazzjoni sussegwenti. L-evalwazzjoni għandha tħares lejn ir-riżultati minn żewġ angoli differenti: il-kwalità u l-kompletezza tad-data, u l-identifikazzjoni ta' allarmi ħomor jew ta' hotspots potenzjali li għandhom jipprovdu informazzjoni intuittiva dwar l-innovazzjoni.

Tabella 4: Sommarju tal-approċċ sekwenzjali tal-valutazzjoni tas-sikurezza tul l-innovazzjoni

⁹ Ir-Relazzjoni Kwantitattiva bejn l-Istruttura u l-Attività (QSAR, Quantitative Structure-Activity Relationship): Immudellar biex tinholoq relazzjoni bejn is-sikurezza tal-kompost u l-parametri fiżikokimiċi tagħha.

Valutazzjoni tas-Sikurezza sekwenzjali	Kwalitattiva	Semikwantitattiva	Kwantitattiva
Applikabbiltà	<ul style="list-style-type: none"> ○ Maturità normalment baxxa tal-innovazzjoni ○ Disponibbiltà baxxa tad-data ○ Incertezza għolja tal-valutazzjoni ○ Possibbiltà baxxa/medja ta' involviment tal-atturi l-oħra tal-katina tal-valur 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Żieda fil-maturità tal-innovazzjoni ○ Disponibbiltà medja tad-data ○ Incertezza medja/għolja tal-valutazzjoni ○ Possibbiltà medja/għolja ta' involviment tal-atturi l-oħra tal-katina tal-valur 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Maturità għolja tal-innovazzjoni ○ Disponibbiltà għolja tad-data ○ Livell baxx ta' incertezza tal-valutazzjoni ○ Possibbiltà kbira ta' involviment tal-atturi tal-katina tal-valur

Valutazzjoni tas-Sikurezza sekwenzjali	Kwalitattiva	Semikwantitattiva	Kwantitattiva
<p>Karatteristiċi ewlenin</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Tghin biex jiġu identifikati l-aspetti ta' prijorità, bhax-xenarji ta' esponiment jew l-end-points ta' periklu fil-bieċa l-kbira gwidati mill-identifikazzjoni tal-hotspots. ▪ Data - din tkopri informazzjoni incerta u mhux maghrufa. ▪ Kopertura taċ-ċiklu tal-hajja - tista' ma tkunx kompluta, iffukata fuq stadju speċifiku taċ-ċiklu tal-hajja. Din tghin biex jiġu identifikati l-htigijiet ta' involviment tal-atturi taċ-ċiklu tal-hajja. ▪ Kunsiderazzjonijiet ta' incertezza - l-informazzjoni hija limitata u gholja b'mod mhux ċert. Irid jintuża approċċ konservattiv biex jiġu identifikati l-allarmi homor. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ċertezza dwar l-aspetti ta' prijorità, bhal stadji taċ-ċiklu tal-hajja u ix-xenarji ta' esponiment speċifiċi jew l-end-points ta' periklu u l-identifikazzjoni ta' dawk li jehtieġu valutazzjoni ta' grad oghla. ▪ Data - din tkopri xi livell ta' ċertezza bbażat fuq l-għarfien miġbur u gġenerat igwidat l-aktar mill-aspetti ta' prijorità identifikati. ▪ Kopertura taċ-ċiklu tal-hajja – għarfien parzjali taċ-ċiklu tal-hajja u identifikazzjoni tal-“użi”, l-involviment tal-atturi taċ-ċiklu tal-hajja u jibda l-għbir tad-data għar-raffinar tal-valutazzjoni. ▪ Kunsiderazzjonijiet ta' incertezza - inqas ma tkun baxxa l-incertezza eż. livell oghla, aktar tkun realistika l-valutazzjoni u se jintużaw metodi u għodod inqas konservattivi. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Tghin biex jiġu identifikati l-aspetti ta' prijorità, bhall-istadji speċifiċi taċ-ċiklu tal-hajja u x-xenarji ta' esponiment jew l-end-points ta' periklu jekk tistax tittiehed azzjoni ulterjuri. ▪ Data – din tiġbor informazzjoni ċerta u ta' kwalità. Din hija gwidata l-aktar mill-għan tal-kwalità għolja u ċertament għal valutazzjoni robusta. ▪ Kopertura taċ-ċiklu tal-hajja - kopertura kompluta tal-istadji kollha taċ-ċiklu tal-hajja tal-materjal kimiku. ▪ Kunsiderazzjonijiet ta' incertezza - huwa disponibbli s-sett shih ta' data mehtieġa għall-valutazzjoni tas-sikurezza.
<p>Approċċ</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Informazzjoni - Tista' tinkiseb minn sorsi jew minn bażijiet tad-data eżistenti. Dawn jistgħu jappoġġaw l-identifikazzjoni ta' allarmi homor jew ta' twissijiet li 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Informazzjoni - għodod ta' tbassir ta' grad oghla flimkien ma' testijiet oħra biex jappoġġaw il-generazzjoni tad-data. ▪ Evalwazzjoni - tista' ssir billi ssir enfasi fuq aspetti li jistgħu jqajmu thassib: Proprjetajiet fiżikokimiċi u ta' destin li jistgħu 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Informazzjoni - ir-rekwiżiti regolatorji eżistenti u l-gwida relatata jappoġġaw il-kompletezza tal-valutazzjoni ▪ Evalwazzjoni - L-għan huwa li tiġi konkluża l-innovazzjoni bil-prestazzjoni tas-

Valutazzjoni tas-Sikurezza sekwenzjali	Kwalitattiva	Semikwantitattiva	Kwantitattiva
	<p>jindikaw il-htieġa ta' data addizzjonali.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Evalwazzjoni - tippermetti twissija bikrija ta' "allarmi ħomor" għall-periklu, għall-esponiment jew għas-sikurezza generali. L-għanijiet, il-prinċipji u r-regoli dwar it-tehdid ta' deċiżjonijiet definiti fl-analizi ta' identifikazzjoni bikrija. ▪ Kriterji - kriterji kwalitattivi, bħal "allarmi ħomor" jew twissijiet jew livelli ta' karatterizzazzjoni tar-riskju, li għadhom jappoġġaw l-identifikazzjoni tal-hotspots. 	<p>jqajmu thassib dwar l-esponiment; użi ta' esponiment għoli; proprjetajiet rilevanti ta' periklu għall-użi identifikati. L-għan huwa li tiġi appoġġata l-identifikazzjoni ta' lakuni/htigijiet tat-titjib tal-aspetti differenti tal-valutazzjoni u li l-innovazzjoni tiġi orjentata lejn alternattivi aktar sikuri.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Kriterji - l-evalwazzjoni se tikkunsidra kemm kriterji kwalitattivi kif ukoll kriterji kwantitattivi biex jiġu identifikati hotspots għall-periklu, għall-esponiment u għas-sikurezza. 	<p>sikurezza tas-sustanza kimika u tal-materjal taht valutazzjoni matul iċ-ċiklu tal-ħajja kollu u li l-innovazzjoni tiġi orjentata lejn proċessi aktar sikuri.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Kriterji - se jitqiesu l-kriterji kwantitattivi stabbiliti f' regolamenti speċifiċi għal skopijiet potenzjali ta' kummerċjalizzazzjoni u kif ukoll kwalunkwe kriterju addizzjonali stabbilit fl-analizi ta' identifikazzjoni bikrija li se jgħin biex l-innovazzjoni tiġi orjentata lejn alternattivi aktar sikuri.

Sikurezza relatata mal-proċess. Il-Qafas tal-SSbD jinkludi l-kunsiderazzjonijiet kollha tas-sikurezza relatati mal-proċess identifikati fix-xenarju tal-innovazzjoni, b'enfasi fuq stadju taċ-ċiklu tal-ħajja speċifiku wieħed f'dak iż-żmien.

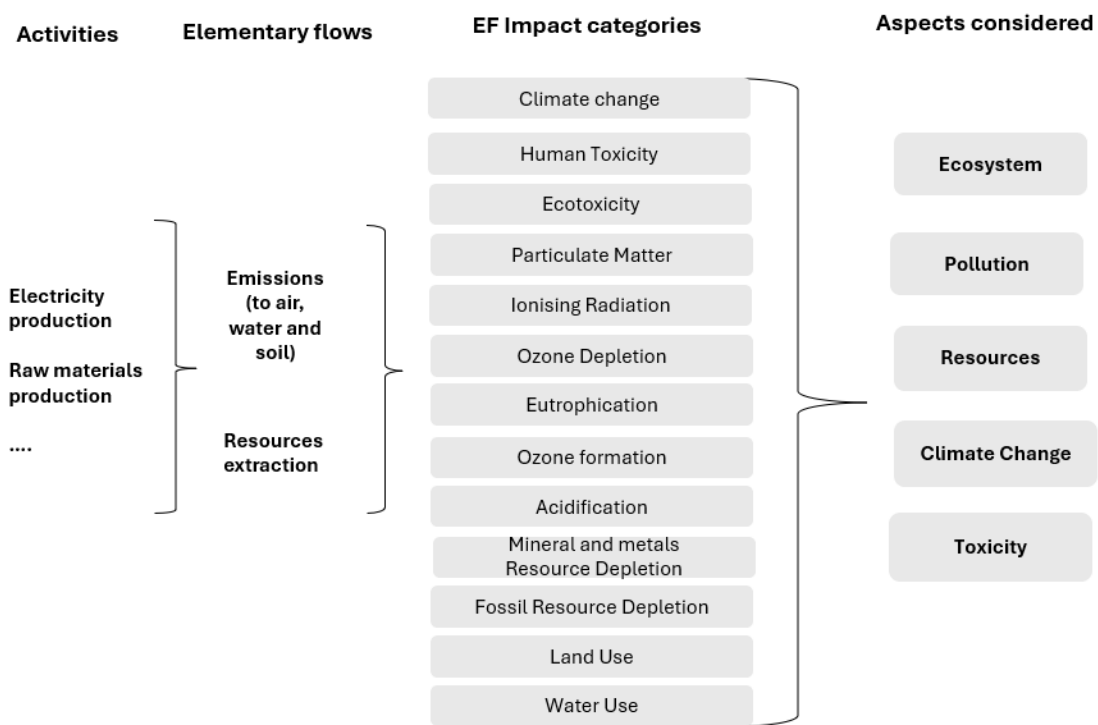
L-istess sustanza kimika jew materjal, b'hekk ikollhom l-istess profil ta' periklu u prestazzjoni ta' sikurezza, jistgħu jwasslu għal valutazzjoni generali tas-sikurezza taċ-ċiklu tal-ħajja differenti b'mod sinifikanti fuq il-bażi tal-parametri relatati mal-proċess. Dawn il-parametri jinkludu aspetti bħall-użu ta' prekursori u ta' materjali awżiljarji (eż. solventi, katalizzaturi) jew parametri operazzjonali speċifiċi (eż. pressjoni għolja, temperatura elevata, reazzjonijiet eżotermiċi), matul il-proċess tal-produzzjoni, mill-estrazzjoni tal-materja prima, il-provvista tal-materja prima, is-sintezi u l-ġestjoni ta' tmiem il-ħajja (ir-riċiklaġġ, l-immaniġġjar tal-iskart, eċċ.).

5.2. VALUTAZZJONI TAS-SOSTENIBBILTÀ AMBJENTALI

5.2.1 ASPETTI, INDIKATORI U KRITERJI

Is-sostenibbiltà ambjentali tas-sustanzi kimiċi u tal-materjali fil-Qafas tal-SSbD titwettaq permezz ta' analiżi taċ-ċiklu tal-ħajja (LCA), biex jiġu identifikati hotspots tul iċ-ċiklu tal-ħajja tagħhom u biex jiġi ggwidat il-proċess tal-innovazzjoni lejn il-materja prima, il-proċessi tal-produzzjoni, l-għażliet loġistiċi u l-użi li jimminimizzaw l-impronti ambjentali. Huwa rrakkomandat li l-LCA titwettaq skont il-linja gwida eżistenti tal-Kummissjoni, jiġifieri, il-metodu tal-impronta ambjentali tal-prodott (PEF, Product Environmental Footprint)⁽¹⁰⁾. L-Illustrazzjoni 3 turi l-aspetti u l-indikaturi (kategoriji tal-impatt tal-impronta ambjentali (EF, Environmental Footprint)) inklużi fil-Qafas tal-SSbD.

Illustrazzjoni 3: Il-kategoriji tal-impatt tal-Impronta Ambjentali (EF), u r-rabta tagħhom ma' aspetti ambjentali ewlenin.

Il-kategoriji tal-impatt inklużi fil-Qafas tal-SSbD jistgħu jkunu soġġetti għal aġġornamenti wara aġġornamenti inkorporati fil-metodu PEF. Aspetti addizzjonali oħra jistgħu jiġu integrati fi

¹⁰ Il-Kummissjoni tinsab fil-proċess li tirrevedi l-metodoloġija tal-Impronta Ambjentali tal-Prodott (PEF) abbażi tar-RAKKOMANDAZZJONI TAL-KUMMISSJONI tas-16.12.2021 dwar l-użu tal-metodi tal-Impronta Ambjentali għall-kejl u l-komunikazzjoni tal-prestazzjoni ambjentali taċ-ċiklu tal-ħajja ta' prodotti u ta' organizzazzjonijiet.

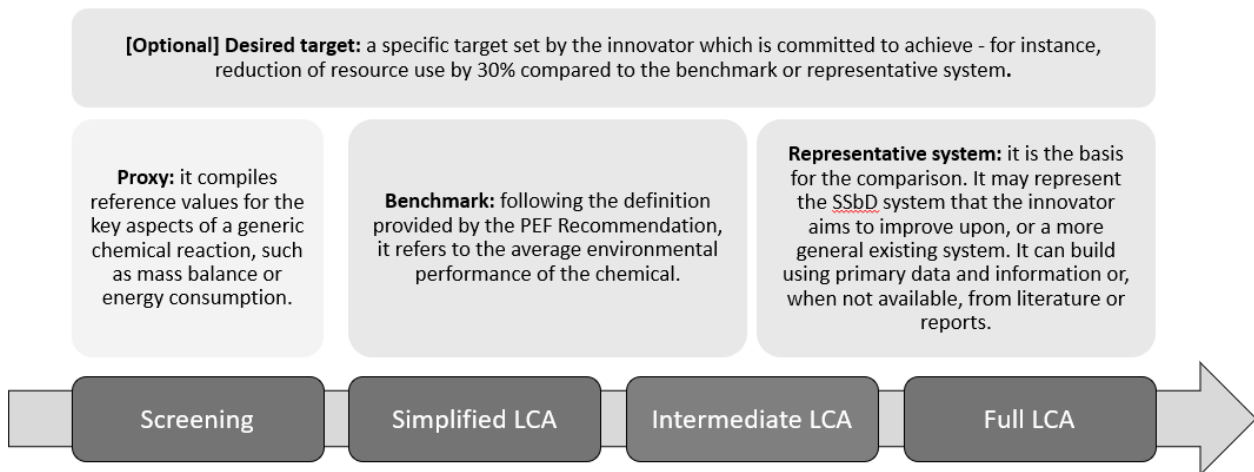
prattiki futuri tal-LCA. Kwalunkwe aspekt addizzjonali, jew aġġornament għal dawk li jeżistu bħalissa, jeħtieġ li jiġi indirizzat fuq bażi ta' każ b'każ mill-innovatur, li jista' jiddetermina kriterji, indikaturi u meded possibbli.

Il-valutazzjoni ambjentali tal-SSbD ibbażata fuq ir-riżultati tal-kategoriji tal-impatt tal-LCA trid tikkunsidra referenza li magħha jistgħu jsiru paraguni, biex eventwalment tappoġġa l-proċess tat-teħid ta' deċiżjonijiet. Ir-referenza tevolvi matul l-implimentazzjoni tal-Qafas tal-SSbD, f'konformità mal-approċċ iterattiv u sekwenzjali.

Il-valutazzjoni tas-sostenibbiltà ambjentali fil-kuntest tal-Qafas tal-SSbD għandha tliet livelli differenti, li jirriflettu l-approċċ sekwenzjali tal-qafas: simplifikat, intermedju u sħiħ. Barra minn hekk, għall-istadji tal-bidu nett tal-valutazzjoni ambjentali tal-SSbD tista' tiġi kkunsidrata wkoll valutazzjoni ta' skrinjar bl-użu ta' indikaturi. Il-valutazzjoni ta' skrinjar tista' tinkludi sett ristrett ta' indikaturi għall-prestazzjoni ambjentali tal-proċessi involuti, li jistgħu (pereżempju) jirriflettu l-aktar ir-riżorsi tal-enerġija u tal-materjal meħtieġa għall-proċess tal-produzzjoni.

L-Illustrazzjoni 4 turi d-diversi tipi ta' referenzi għall-valutazzjoni tas-sostenibbiltà ambjentali, li tipprovdi definizzjonijiet relatati u tindika l-aktar stadji xierqa għall-applikazzjoni tagħhom. Għall-valutazzjoni ta' skrinjar fil-fażi bikrija ħafna tal-innovazzjoni, huwa ssuġġerit l-użu ta' "indikatur", ibbażat fuq l-istekjometrija (eż. bilanċ tal-massa ta' reazzjoni kimika) u aspetti tal-konsum tal-enerġija biex jibdeu jifhmu l-ixprunaturi ewlenin tal-impatti.

Illustrazzjoni 4: Referenzi għall-valutazzjoni tas-sostenibbiltà ambjentali matul il-proċess tal-innovazzjoni kollu.

Ladarba tiġi ddefinita r-referenza, jistgħu jiġu identifikati klassijiet relatati tal-prestazzjoni tas-sostenibbiltà ambjentali tal-proċess tal-innovazzjoni. Dan jippermetti lill-innovatur jivvaluta kemm huma tajbin jew ħżiena r-riżultati tal-LCA meta mqabbla mas-sistema ta' referenza. Sussegwentement, jista' jiġi assenjat punteġġ għal kull klassi ta' prestazzjoni, biex jiġu ssimplifikati l-interpretazzjoni tar-riżultati u l-viżwalizzazzjoni. Imbagħad jistgħu jinbnew klassijiet tal-prestazzjonijiet. Imbagħad, abbażi tal-klassijiet tal-prestazzjonijiet, ikun possibbli li

jitqabblu r-rizultati miksuba kontra r-referenza ddefinita, filwaqt li dejjem titqies l-inċertezza tal-valutazzjoni.

Tabella 5: Eżempju illustrattiv tal-klassijiet u l-kriterji li jistgħu jiġu applikati għal kull kategorija ta' impatt

Medda ta' valuri		Punteġġ	Klassi prestazzjoni ta'	
Parametru referenzjarju	Kriterji li jiehdu s-sistema rappreżentattiva bhala referenza			
>Q4	L-ebda titjib/Deterjorament	0	CP5	Kriterji mhux issodisfati
Q3 < riziultat tal-LCA < Q4	Titjib + 5 %	1	CP4	
Q2 < riziultat tal-LCA < Q3	Titjib + 5 % sa 20 %	2	CP3	Kriterji ssodisfati
Q1 < riziultat tal-LCA < Q2	Titjib + 20 % sa 40 %	3	CP2	
< Q1	Titjib > 40 %	4	CP1	

5.2.2 VALUTAZZJONI AMBJENTALI MATUL IL-PROĊESS TAL-INNOVAZZJONI KOLLU

It-Tabella 6 tiddekrivi l-valutazzjoni ambjentali sekwenzjali fl-innovazzjoni, li tindika l-karatteristiċi ewlenin tal-applikabbiltà. Il-qalba tal-evalwazzjoni tal-valutazzjoni tas-sostenibbiltà ambjentali hija l-interpretazzjoni tar-rizultati tal-LCA, biex jiġi mifhum kif wiehed għandu jipproċedi bl-istadju ta' innovazzjoni li jmiss u l-iterazzjoni ta' evalwazzjoni assoċjata. L-evalwazzjoni għandha tħares lejn ir-rizultati minn żewġ angoli differenti: (i) il-kwalità tad-data għall-inventarju taċ-ċiklu tal-ħajja (LCI, Life Cycle Inventory) tal-mudell tal-LCA, u (ii) l-identifikazzjoni ta' hotspots potenzjali li għandhom jipprovdu għarfien dwar l-istadji tal-innovazzjoni. Analizi tal-kwalità tad-data biex jittejjeb l-inventarju taċ-ċiklu tal-ħajja tinkludi l-analizi tar-rappreżentattività teknoloġika, ġeografika, relatata mal-ħin, il-kompletezza, l-inċertezza u l-affidabbiltà tas-sorsi tad-data.

Tabella 6: Sommarju tal-approċċ sekwenzjali tal-valutazzjoni ambjentali matul il-proċess tal-innovazzjoni

Valutazzjoni ambjentali sekwenzjali	Valutazzjoni ambjentali simplifikata	Valutazzjoni ambjentali intermedja	Valutazzjoni ambjentali shiħa
Applikabbiltà	<ul style="list-style-type: none"> ○ Maturità normalment baxxa tal-innovazzjoni ○ Data mill-laboratorju x'aktarx mill-innovatur biss ○ Inċertezza għolja tal-valutazzjoni ○ Possibbiltà baxxa/medja ta' involviment tal-atturi l-oħra tal-katina tal-valur ○ Applikazzjoni(jiet) mhux 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Żieda fil-maturità tal-innovazzjoni ○ Data minn skala industrijali jew skala pilota ○ Inċertezza medja/għolja tal-valutazzjoni ○ Possibbiltà medja/għolja ta' involviment tal-atturi l-oħra tal-katina tal-valur ○ Applikazzjoni(jiet) 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Maturità għolja tal-innovazzjoni ○ Data mill-iskala industrijali ○ Livell baxx ta' inċertezza tal-valutazzjoni ○ Possibbiltà kbira ta' involviment tal-atturi tal-katina tal-valur

Valutazzjoni ambjentali sekwenzjali	Valutazzjoni ambjentali simplifikata	Valutazzjoni ambjentali intermedja	Valutazzjoni ambjentali shiha
	definita/i jew definita/i	definita/i	○ Applikazzjoni(jiet) definita/i
Karatteristiċi ewlenin	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCA simplifikata tgħin biex tidentifika l-istadji u l-proċessi l-aktar importanti taċ-ċiklu tal-ħajja għall-irfinar tad-data, u b'hekk tiggwida l-aħjar użu tal-isforzi u tar-rizorsi ▪ Permezz tal-għarfien tal-applikazzjoni tal-prodott jew tas-settur tal-kimika/materjal taht żvilupp, huwa possibbli li jinholqu xenarji li jiddeskrivu l-varabbiltajiet possibbli, pereżempju f'termini tal-ġeografija jew tal-prodotti ▪ Fażi inizjali estrema ħafna biex tinbeda l-LCA simplifikata hija li jiġu evalwati l-indikaturi tal-prinċipji tad-disinn magħżula 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Dan huwa l-aktar Grad tal-LCA iterattiv ▪ Aġġustamenti iterattivi kontinwi tal-immudellar tal-LCA simplifikat, li jsegwu l-maturità dejjem akbar tal-innovazzjoni ▪ L-eżempji ta' raffinar jinkludu l-ġbir ta' data speċifika għall-kumpanija, li jitnehhew il-lakuni fid-data, l-inkluzjoni tal-kategoriji kollha tal-impatt u l-espansjoni tal-konfini tas-sistema mill-benniena sal-qabar (minflok mill-benniena sal-grada) ▪ Sforz rigward il-ġbir ta' data speċifika għall-kumpanija għal-LCI permezz ta' ġbir ta' data interna, involviment imsahħah mal-fornituri u/jew mal-utenti downstream, li jsiru talbiet speċifiċi għad-data, eċċ. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Aġġustamenti finali tal-LCA intermedja ▪ L-LCA shiha tinkludi aġġustamenti li jippermettu li tiġi segwita r-rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni li titwettagħ l-LCA ▪ L-aġġustamenti jqisu l-aktar l-irfinar tal-LCI, u jimmassimizzaw l-involvement tal-katina tal-valur ▪ L-aġġustamenti jqisu wkoll it-titjib tal-immudellar tal-fażijiet tal-użu u ta' tmiem il-ħajja
Approċċ (skont il-livelli tad-	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Molekulari: l-istadju ewlieni taċ-ċiklu tal-ħajja huwa s-sintezi/il-produzzjoni tas-sustanza kimika/tal-materjal. Iċ-ċiklu tal-ħajja ewlieni li għandu jitqies li huwa marbut mal-prinċipji tad-disinn magħżula, eż. il-produzzjoni u tmiem il-ħajja. Nota: anke jekk l-użu jista' 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Abbażi tal-livell tad-disinn (mill-ġdid), irid jingħata sforz minn qabel fit-titjib tal-istadji taċ-ċiklu tal-ħajja marbuta aktar mal-livell tad-disinn (mill-ġdid) ▪ L-istadji l-oħra taċ-ċiklu tal-ħajja xorta jridu jitqiesu bis- 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Iċ-ċiklu tal-ħajja kollu tas-sustanza kimika/tal-materjal irid ukoll jiġi mmudellat u vvalutat b'mod ugwali biex jiġi konkluż mal-evalwazzjoni finali, u b'hekk għall-

Valutazzjoni ambjentali sekwenzjali	Valutazzjoni ambjentali simplifikata	Valutazzjoni ambjentali intermedja	Valutazzjoni ambjentali shiha
disinn (mill-ġdid) magħżul)	<p>ma jkunx magħruf, għadha possibbli li titqies ir-riċiklabilità tas-sustanza kimika/tal-materjal</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Proċess: l-istadji ewlenin taċ-ċiklu tal-ħajja huma l-produzzjoni tas-sustanza kimika/tal-materjal, u l-produzzjoni tal-prekursuri tagħhom. Il-proċess upstream tas-sustanza kimika/tal-materjal jista' jiġi pprijoritizzat f' din il-fażi ▪ Prodott: l-istadji ewlenin taċ-ċiklu tal-ħajja huma l-istadji downstream, bħall-manifattura tal-prodott (li fih is-sustanza kimika/il-materjal), l-użu u l-EoL 	suppożizzjonijiet u bil-limitazzjonijiet mehtieġa diġà deskritti f'“Applikabbiltà”	għazla tal-alternattiva – jekk applikabbli

Sostenibbiltà relatata mal-proċess. Il-Qafas tal-SSbD jinkludi l-kunsiderazzjonijiet kollha ta' sostenibbiltà relatati mal-proċess identifikati fix-xenarju ta' innovazzjoni, b'enfasi fuq stadju taċ-ċiklu tal-ħajja speċifiku wiehed f' dak iż-żmien.

Billi jivvaluta l-proċessi kimiċi fl-intier tagħhom, il-Qafas tal-SSbD jista' jgħin biex jidentifika l-pressjonijiet ambjentali u l-impatti potenzjali li jistgħu jintilfu b'mod ieħor. Il-hotspots ambjentali jistgħu jiġu identifikati fl-istadji bikrija tal-innovazzjoni teknoloġika u tal-proċess; se tkun possibbli wkoll l-identifikazzjoni tal-pressjonijiet u l-impatti ambjentali assoċjati mal-impjanti industrijali.

5.3. VALUTAZZJONI TAS-SOSTENIBBILTÀ SOĊJOEKONOMIKA

5.3.1 ASPETTI, INDIKATORI U KRITERJI

Skont il-Qafas tal-SSbD, il-valutazzjoni tas-sostenibbiltà soċjoekonomika għandha l-għan li tidentifika u, fejn possibbli, tikkwantifika r-riskji u l-opportunitajiet soċjoekonomiċi fil-proċess tal-innovazzjoni. L-għan tagħha huwa li tassisti lill-innovaturi jagħzlu indikaturi rilevanti biex:

- jagħtu spinta lill-innovazzjoni u lill-kompetittività billi jizviluppaw ktajjen tal-valur aktar reżiljenti u sostenibbli.
- jippromwovu l-ekwità soċjali u jimminimizzaw ir-riskju ta' abbużi tad-drittijiet tal-bniedem u ta' kundizzjonijiet tax-xogħol ħżiena fil-ktajjen tal-valur.
- jappoġġaw il-ġestjoni tar-riskju u l-mitigazzjoni tar-riskju matul iċ-ċiklu tal-ħajja, jindirizzaw ir-riskji etiċi u reputazzjonali, il-grad ta' awtonomija/riskju ta' interruzzjonijiet fil-katina tal-provvista u r-riskji finanzjarji minn aċċidenti u minn proċessi perikolużi.

- jidentifikaw opportunitajiet u benefiċċji soċjoekonomiċi kif ukoll kostijiet u esternalitajiet assoċjati mal-istrategiji differenti ta' innovazzjoni.

Lista tal-aspetti soċjoekonomiċi u tal-kategoriji ta' impatt applikabbli fil-kuntest tal-Qafas tal-SSbD, flimkien ma' eżempji tal-indikaturi, jintwerew fit-Tabella 7.

Tabella 7: Lista tal-kategoriji u tal-aspetti tal-impatt soċjoekonomiku inklużi eżempji ta' indikaturi.

Kategorija tal-impatt	Aspett soċjoekonomiku	Eżempji ta' indikaturi
Drittijiet tal-bniedem	Riskju ta' thaddim tat-tfal fil-katina tal-provvista	% tat-tfal f'impjeg (età bejn 7 u 14-il sena)
	Riskju ta' xogħol furzat fil-katina tal-provvista	Riskju ta' xogħol furzat fil-pajjiż (kazijiet għal kull 1 000 abitant)
Kundizzjonijiet tax-xogħol u kwalità tal-impjegati	Salarju ġust	Paga li tiggarrantixxi l-ghajxien, fix-xahar Paga minima, fix-xahar Paga medja fis-settur, fix-xahar
	Hin tax-xogħol	Sigħat tax-xogħol għal kull impjegat, fil-ġimgħa
	Opportunitajiet indaqs u diskriminazzjoni	Differenza fil-pagi bejn il-ġeneri (%)
	Libertà ta' assoċjazzjoni u negozjar kollettiv	Densità tat-trade unions (% tal-impjegati organizzati fi trade unions) Dritt ta' assoċjazzjoni (skala ordinali) Dritt ta' negozjar kollettiv (skala ordinali) Dritt tal-istrajklar (skala ordinali)
Sahħa u sikurezza	Preżenza ta' miżuri ta' sikurezza	Jeżistu miżuri preventivi u protokolli ta' emerġenza għal: i) aċċidenti u korrimenti, ii) esponiment għal pesticidi u għal sustanzi kimiċi Miżuri ġenerali adegwati tas-sikurezza okkupazzjonali Sigħat ta' korrimenti għal kull impjegat
	Aċċidenti fuq ix-xogħol	Rata ta' aċċidenti fatali u mhux fatali fuq il-post tax-xogħol (kazijiet għal kull 100 000 impjegat u sena)
	Kundizzjonijiet tal-ghajxien sikuri u tajbin għas-sahħa	Sforzi ta' organizzazzjoni biex tissahħah is-sahħa tal-komunità (eż. permezz ta' aċċess komunitarju kondiviz għar-riżorsi tas-sahħa tal-organizzazzjoni) Sforzi ta' ġestjoni biex jiġi mminimizzat l-użu ta' sustanzi perikolużi u l-kontroll tal-integrità strutturali
Kontribut għall-iżvilupp ekonomiku	Kontribut għall-iżvilupp makroekonomiku	Kontribut tal-prodott/tas-servizz/tal-organizzazzjoni għall-progress ekonomiku (eż. rata ta' tkabbir annwali tal-PDG reali għal kull impjegat)
	Holqien ta' impjegati b'għarfien intensiv	Impjegati b'għarfien intensiv (% ta' impjegati b'livell għoli ta' hiliet/impjegati totali mehtieġa għal unità ta' produzzjoni)
Vulnerabbiltajiet tal-katina tal-provvista	Vulnerabbiltajiet tal-katina tal-provvista	Numru ta' marki relatati mal-preżenza ta' materja prima kritika bħala inputs ta' materjal, abbażi tal-metodoloġija tal-Kummissjoni. Massa tal-materja prima kritika/input ta' materjal totali; u

Kategorija tal-impatt	Aspett soċjoekonomiku	Eżempji ta' indikaturi
		valutazzjoni kwalitattiva addizzjonali tal-vulnerabbiltà tal-katina tal-provvista
Hiliet u potenzjal tal-innovazzjoni tat-teknoloġija	Potenzjal teknoloġiku	Rata ta' tkabbir tal-privattivi f' % ta' din it-teknoloġija għal perjodu ta' żmien definit
	Riskju ta' nuqqas ta' hiliet	Proporzjon ta' investment fit-tahriġ għal kull impjegat imqabbel mal-parametri referenzjarji tal-industrija
Kostijiet tul iċ-Ċiklu tal-Ħajja	Kostijiet tul iċ-ċiklu tal-ħajja	Kostijiet interni (inklużi, pereżempju, l-akkwist tal-materjali, il-manodopera, l-enerġija, eċċ.) Eternalitajiet (inkluż, pereżempju, permezz tal-monetizzazzjoni tal-impatti tal-LCA)

- Il-kategorija tal-impatt tal-*Vulnerabbiltajiet tal-katina tal-provvista* tinkludi, iżda ma hijiex limitata għal riskji relatati mal-materja prima kritika (CRM, Critical Raw Material). Fatturi oħra bħall-interruzzjoni tal-provvista tal-enerġija, l-iskarsezza tal-ilma u d-disponibbiltà ġenerali tal-materja prima, il-katalizzaturi, il-materja prima, il-molekuli kimiċi jistgħu jaffettwaw b'mod sinifikanti l-kompetittività, is-sostenibbiltà u s-sigurtà tal-ktajjen tal-valur. Dawn id-dimensjonijiet usa' ta' vulnerabbiltà huma rilevanti b'mod partikolari fil-kuntest tal-kompetittività internazzjonali, tat-tibdil fil-klima, tat-tibdil fid-dinamika tal-kummerċ globali u tal-kompetizzjoni fir-riżorsi.
- Dwar il-kategorija tal-impatt tal-*kostijiet tul iċ-ċiklu tal-ħajja*, ir-rwol tal-valutazzjoni soċjoekonomika fil-Qafas tal-SSbD ma huwiex li tiġi duplikata analiżi finanzjarja korporattiva interna. Minflok, huwa li tappoġġa u tikkomplementa l-valutazzjoni tal-kostijiet interni b'kunsiderazzjonijiet ekonomiċi addizzjonali, u tgħin lill-innovaturi u lill-kumpaniji jikkunsidraw ir-riskji u l-opportunitajiet soċjoekonomiċi tad-disinji tagħhom. Dan jinkludi r-riskji, il-kostijiet u l-benefiċċji potenzjali li jestendu lil hinn mil-livell tal-kumpaniji. Fil-livell tal-kumpaniji, jistgħu jitqiesu wkoll implikazzjonijiet relatati mal-aċċess għall-krediti, il-primjum tal-assigurazzjoni eċċ.
- Barra minn hekk, il-valutazzjoni tas-sostenibbiltà soċjoekonomika għandha l-għan li tmexxi l-innovazzjoni lejn it-tishiħ tal-kompetittività billi tivvaluta aspetti bħall-potenzjal tat-teknoloġija, ir-riskji ta' nuqqas ta' hiliet u l-ħolqien ta' impjegi b'għarfien intensiv. B'dan il-mod, din tgħin lill-kumpaniji mhux biss jikkonformaw mal-prinċipji tas-sikurezza u tas-sostenibbiltà, iżda wkoll biex jippożizzjonaw lilhom infushom b'mod strateġiku fi swieq li qegħdin jevolvu u f'xenarji ta' politika.

L-analiżi taċ-ċiklu tal-ħajja soċjali (S-LCA, Social Life Cycle Assessment) tipprovdi bażi għall-ewalwazzjoni tar-riskji u l-benefiċċji soċjali tul iċ-ċiklu tal-ħajja ta' prodott jew ta' proċess. Skali ta' referenza, li jintużaw spiss f'S-LCA, jippermettu l-klassifikazzjoni tal-prestazzjoni f'kontinwità - minn riskju/benefiċċju baxx ħafna sa għoli ħafna - ibbażati fuq parametri referenzjarji predefiniti bħan-normi internazzjonali (eż. l-istandards tal-Organizzazzjoni Internazzjonali tax-Xoġhol (ILO, International Labour Organisation), il-Konvenzjonijiet Internazzjonali, eċċ.). Fil-kuntest tal-Qafas tal-SSbD, l-iskali ta' referenza jistgħu jservu bħala kriterji ta' esklużjoni jew ta' prijoritizzazzjoni. L-S-LCA tintegra l-konfini etiċi fil-proċess tad-disinn, filwaqt li tiggwida l-innovazzjoni lil hinn minn Prattiki li jagħmlu hsara soċjali.

Min-naħa l-oħra, il-kost tul iċ-ċiklu tal-ħajja soċjetali (S-LCC, Societal Life Cycle Cost) jippermetti li sustanzi kimiċi jew materjali alternattivi jiġu kklassifikati fuq il-bażi tal-kost totali tul iċ-ċiklu tal-ħajja kollu u matulu. Dan jinkludi l-kostijiet soċjetali, pereżempju, il-kostijiet tad-danni minħabba l-impatti ambjentali u fuq is-saħħa, jew il-kontijiet tal-enerġija mnaqqsa għall-konsumatur minħabba prodott aktar effiċjenti fl-użu tal-enerġija. L-oġhla għażla klassifikata tkun dik li tinvolvi l-inqas kost totali (jiġifieri inklużi kemm il-kostijiet interni kif ukoll dawk soċjetali), filwaqt li jinżamm livell ugwali ta' prestazzjoni teknika u funzjonali.

5.3.2 VALUTAZZJONI SOĊJOEKONOMIKA MATUL IL-PROĊESS TAL-INNOVAZZJONI

Il-valutazzjoni soċjoekonomika fil-Qafas tal-SSbD tibni fuq l-eżerċizzju ta' identifikazzjoni bikrija li twettaq qabel u l-bini tal-inventarju taċ-ċiklu tal-ħajja ambjentali. Għalhekk, l-integrazzjoni tal-indikaturi soċjoekonomiċi hija razzjonalizzata u simplifikata, permezz tal-użu tal-istess konfini tas-sistema tal-SSbD.

L-analizi ta' identifikazzjoni bikrija hija kritika fit-tfassil tal-valutazzjoni soċjoekonomika, minħabba li l-prinċipji tad-disinn li jintgħażlu, eż. l-impenn ta' kumpanija li tikseb biss materja prima ċertifikata, etika u sostenibbli, ikollhom rwol fundamentali fid-determinazzjoni ta' liema aspetti u indikaturi soċjoekonomiċi għandhom jiġu inklużi u kif dawn l-indikaturi għandhom jiġu indirizzati. Il-prinċipji tad-disinn u l-azzjonijiet u l-impjenji relatati għandhom jiġu ddokumentati b'mod trasparenti, biex jippermettu traċċabbiltà u konsistenza fost iterazzjonijiet tal-valutazzjoni li jistgħu jiġu awditjati kompletament.

Il-valutazzjoni tista' tuża kemm data speċifika għall-kumpanija, jiġifieri valuri kwantitattivi jew kwalitattivi miksuba minn kejl jew osservazzjonijiet diretti jew ibbażati fuqhom, u data sekondarja, mil-letteratura u mill-bażijiet tad-data. L-użu ta' data speċifika għall-kumpanija jsaħħaħ ir-robustezza tal-valutazzjoni fl-oġhla livell ta' maturità tal-innovazzjoni. Madankollu, id-data sekondarja hija utli ħafna biex jitwettqu simulazzjonijiet ta' ktajjen tal-valur potenzjali f'livelli baxxi u medji ta' innovazzjoni.

Filwaqt li l-integrazzjoni tal-analizi soċjoekonomika fil-Qafas tal-SSbD tipprovdi informazzjoni intuittiva siewja, għandhom jiġu rikonoxxuti xi limitazzjonijiet. Dawn jinkludu (i) id-disponibbiltà u l-granularità tad-data, (ii) il-kompromessi u l-aggregazzjoni, (iii) in-natura statistika tad-data dwar ir-riskji, (iv) il-kawżalità limitata, (v) il-fattibbiltà ta' valutazzjoni soċjoekonomika robusta u l-inċertezza tal-istimi tal-kostijiet b'maturità baxxa tal-innovazzjoni, (vi) sfidi fit-traċċar tal-vulnerabbiltajiet tal-provvista, kif ukoll (vii) inċertezzi fil-fatturi ta' monetizzazzjoni għall-esternalitajiet. Dawn il-limitazzjonijiet jissuġġerixxu l-ħtieġa ta' użu iterattiv tal-valutazzjoni li tappoġġa t-teħid bikri ta' deċiżjonijiet. Madankollu, jissuġġerixxu wkoll il-ħtieġa li jiġi rrikonoxxut meta jkun hemm bżonn ta' involviment aktar profond, li l-analizi soċjoekonomika tiġi riveduta u rfinata kontinwament hekk kif issir disponibbli aktar data, jinbidlu l-kundizzjonijiet jew timmatura l-innovazzjoni.

6. EVALWAZZJONI U TEĦID TA' DEĊIŻJONIJIET

L-għan tal-evalwazzjoni tal-SSbD b'mod ġenerali huwa li tappoġġa l-proċess tat-teħid ta' deċiżjonijiet matul l-innovazzjoni fil-qafas definit mill-analizi ta' identifikazzjoni bikrija. L-evalwazzjoni tqabbel l-eżiti tal-valutazzjoni tal-aspetti tas-sikurezza u tas-sostenibbiltà, mal-oġettivi u mar-regoli awtodeterminati dwar it-teħid ta' deċiżjonijiet tal-innovaturi (u/jew

b'referenza għal normi, għal livelli minimi ta' prestazzjoni jew għal standards esterni stabbiliti) għad-dimensjonijiet tas-sikurezza u tas-sostenibbiltà.

L-evalwazzjoni, li tiġi infurmata mill-valutazzjoni tas-sikurezza u s-sostenibbiltà, tista' twassal għal deċiżjonijiet differenti, eż. rigward l-għażla ta' sustanza kimika, ta' materjal jew ta' proċess, l-aġġustament tal-prinċipji ta' disinn (mill-ġdid) li jiġu applikati, eċċ. Imbagħad, din l-informazzjoni intuittiva kif ukoll l-għażliet jiġu integrati f'ċiklu ġdid ta' żvilupp, fejn it-tagħlimiet meħuda jiggwidaw l-isforzi futuri ta' innovazzjoni u jiżguraw titjib kontinwu lejn soluzzjonijiet aktar sikuri u sostenibbli.

Filwaqt li l-Qafas tal-SSbD jippermetti l-viżwalizzazzjoni u l-evalwazzjoni possibbli tal-kompromessi kif ukoll l-identifikazzjoni u l-isfruttament ta' sinerġiji fi hdan u bejn l-aspetti differenti tad-dimensjonijiet tas-sikurezza u tas-sostenibbiltà, il-kunsiderazzjonijiet imorru lil hinn minn dawn. Jehtieg li jitqiesu aspetti importanti oħra, bħall-funzjonalità tal-kunsiderazzjonijiet tas-sustanzi kimiċi jew tal-materjali u tas-suq, eż. penetrazzjoni, prezz bl-imnut, eċċ.

L-użu ta' regoli dwar it-teħid ta' deċiżjonijiet, definiti kmieni fl-analiżi ta' identifikazzjoni bikrija u mfassla għall-każ speċifiku, huwa approċċ importanti għall-formalizzazzjoni u għas-sistemizzazzjoni tad-deċiżjonijiet meħuda matul il-proċess tal-innovazzjoni. Huwa importanti wkoll li jinkiseb l-involvement tal-atturi fil-katina tal-valur u li ssir dokumentazzjoni ċara tad-deċiżjonijiet strateġiċi meħuda matul l-implimentazzjoni tal-SSbD.

Il-kunsiderazzjonijiet tal-inċertezza huma parti integrali mill-Qafas tal-SSbD u għandhom jitqiesu fl-evalwazzjoni u fit-teħid ta' deċiżjonijiet. Is-sorsi tal-inċertezza jistgħu jvarjaw minn nuqqas ta' informazzjoni dwar iċ-ċiklu tal-hajja sal-livell tal-kwalità tad-data u tad-disponibbiltà tagħha. Il-livell ta' dettall tal-analiżi tal-inċertezza għandu jkun koerenti mal-approċċ sekwenzjali u konsistenti mal-ambitu u mal-iskop generali tal-valutazzjoni. L-irfinar tal-valutazzjoni f'kull iterazzjoni se jinvolvi l-inkorporazzjoni ta' data, informazzjoni u possibbilment metodi ġodda biex tiġi kkaratterizzata aħjar is-sistema u b'hekk titnaqqas l-inċertezza.

Eżempju ta' dashboard għall-viżwalizzazzjoni tar-riżultati tal-SSbD

Il-valutazzjoni tas-sikurezza u tas-sostenibbiltà taċ-ċiklu tal-hajja tas-sustanzi kimiċi u tal-materjali tinvolvi ħafna aspetti li jehtieg li jitqiesu individwalment u mbagħad jiġu integrati biex jappoġġaw it-teħid ta' deċiżjonijiet. Għal dan l-għan, id-dashboards huma pprovduti bhala eżempji. Dawn juru elementi u informazzjoni li għandhom jitqiesu għal evalwazzjoni komprensiva tal-aspetti tas-sikurezza u tas-sostenibbiltà u biex jiġi mmonitorjat il-progress tal-proċess tal-innovazzjoni. Id-dashboards jagħtu lill-prattikant il-flessibbiltà li jadatta l-viżwalizzazzjoni tal-qafas għall-maturità tal-innovazzjoni u għad-disponibbiltà tad-data. Approċċ tad-dashboard jippermetti wkoll l-inkluzjoni kemm tal-eżiti kwalitattivi kif ukoll dawk kwantitattivi tal-valutazzjoni (jimxi minn valutazzjoni tal-SSbD simplifikata lejn valutazzjoni intermedja u shiħa).

Id-dashboard ta' identifikazzjoni bikrija għandu jippermetti li jiġu viżwalizzati l-elementi tal-identifikazzjoni bikrija li jikkontribwixxu għall-fażi ta' valutazzjoni sussegwenti. Id-dashboard ta' identifikazzjoni bikrija jippermetti lill-prattikanti jittrekkjaw l-evoluzzjoni tal-implimentazzjoni tal-SSbD (u l-kompletezza relatata tal-informazzjoni u tad-data meħtieġa), kif ukoll iħejju għal valutazzjoni aktar iffukata dwar is-sikurezza u s-sostenibbiltà.

Id-dashboard tal-valutazzjoni. Dashboard tal-valutazzjoni joffri stampa komprensiva tar-riżultati derivati mill-valutazzjoni tas-sikurezza u tas-sostenibbiltà. Dan għandu jiġi ddisinjat biex jiffassal skont il-livell ta' maturità tal-innovazzjoni, bħal-livell ta' thejjija teknoloġika (TRL, Technology Readiness Level) (n), bl-użu ta' approċċ sekwenzjali. Id-dashboard tal-valutazzjoni jgħin biex jidentifika hotspots u oqsma ewlenin għat-titjib, filwaqt li jivviżwalizza wkoll il-kompromessi potenzjali fi hdan id-dimensjonijiet tas-sikurezza u tas-sostenibbiltà u fihom.

L-elementi ewlenin li għandhom jiġu inkluzi fid-dashboard tal-valutazzjoni huma:

- valutazzjoni tas-sikurezza: l-eżitu tal-valutazzjoni tas-sikurezza, kif irrapportat għall-elementi differenti meqjusa, jiġifieri l-proprjetajiet intrinżiċi, u r-riskju bbażat fuq l-esponiment matul il-manifattura, l-ipproċessar, l-użu u t-tmiem il-ħajja tal-prodott;
- valutazzjoni tas-sostenibbiltà ambjentali: ir-riżultati jiġu rrapportati għas-16-il kategorija tal-impatt ambjentali, biex jiġu żvelati l-kompromessi, jekk ikun hemm;
- is-sikurezza u s-sostenibbiltà relatati mal-proċess: biex jiġi vviżwalizzat l-eżitu tal-kunsiderazzjonijiet relatati mal-proċess tas-sikurezza u tas-sostenibbiltà, b'fokus fuq stadju speċifiku taċ-ċiklu tal-ħajja tas-sustanza kimika jew tal-materjal;
- valutazzjoni tas-sostenibbiltà soċjoekonomika: ir-riżultati jiġu rrapportati għall-kategoriji tal-impatt differenti magħżula, kif xieraq u fattibbli għall-każ inkwistjoni.

Għal kull wieħed mill-elementi ewlenin tad-dashboard tal-valutazzjoni, għandu jiġi rrapportat dan li ġej:

- il-livell ta' incertezza: kull riżultat jiġi assoċjat ma' livell ta' incertezza li jista' jiġi vvalutat permezz ta' approċċ kwalitattiv jew kwantitattiv;
- l-istadji taċ-ċiklu tal-ħajja: ir-riżultati tal-valutazzjoni għandhom jinkludu informazzjoni dwar l-istadju/l-istadji taċ-ċiklu tal-ħajja meqjus(a) fil-valutazzjoni.

In-natura iterattiva tal-Qafas tal-SSbD tippermetti l-inkluzjoni u l-integrazzjoni progressivi tad-data, li jirriżultaw f'kompletezza dejjem akbar tal-valutazzjoni f'kull iterazzjoni. L-Illustrazzjonijiet 5 u 6 juru eżempji ta' kif jistgħu jintwerew l-elementi ewlenin tal-valutazzjoni tas-sikurezza u tas-sostenibbiltà ambjentali.

Illustrazzjoni 5: Eżempju tar-riżultati tal-valutazzjoni tas-sikurezza li għandhom jiġu inkluzi fid-dashboard.

Maturity of the innovation **(N)**

Results **Result**

Evaluation **●**

Uncertainty **(L)** Low
(H) High
(M) Medium

Life Cycle stages
R M T D U W

Raw materials and upstream processes
Manufacturing
Downstream processes
Transport
Use
Waste

Chemical/material **Chemical Name, CAS:XXXX**

Intrinsic properties	
Indicator	Uncertainty
Acute dermal Result	(H)
Acute oral Result	(L)
..... Result	(M)
Indicator	
Acute tox Result	(H)
Chronic tox Result	(L)
..... Result	(L)
Indicator	
Flammability Result	(H)
Explosive Result	(L)
..... Result	(L)

Life Cycle stages **R M T D U W**

Risk level: Exposure Scenario/Activity	
Indicator (Level, RCR...)	Uncertainty
ES 1 Result	(H)
ES 2 Result	(L)
..... Result	(L)
Indicator	
ES 1 Result	(H)
ES 2 Result	(L)
..... Result	(M)

Life Cycle stages **R M T D U W**

Risk level: Exposure Scenario/Activity	
Indicator (Level, RCR...)	Uncertainty
ES 1 Result	(H)
ES 2 Result	(L)
..... Result	(L)
Indicator	
ES 1 Result	(H)
ES 2 Result	(L)
..... Result	(L)

interna, eż. bejn il-funzjonijiet differenti interni u l-livelli ġerarkiċi involuti fil-proċess tar-R&I ta' organizzazzjoni, kif ukoll għall-finijiet ta' komunikazzjoni esterna, eż. mal-atturi differenti fiċ-ċiklu tal-ħajja, jew mal-partijiet interessati esterni.

Il-mudelli għad-dokumentazzjoni huma disponibbli fil-gwida metodologika tal-SSbD (il-verżjoni tal-2024⁽¹¹⁾) u fl-aġġornamenti futuri⁽¹²⁾, inkluż eżempji tal-elementi ewlenin li għandhom jiġu inklużi.

---

¹¹ Abbate, E., Garmendia Aguirre, I., Bracalente, G., Mancini, L., Tosches, D., Rasmussen, K., Bennett, M. J., Rauscher, H., u Sala, S. (2024). Safe and Sustainable by Design chemicals and materials—Methodological Guidance. L-Uffiċċju tal-Pubblikazzjonijiet tal-Unjoni Ewropea, il-Lussemburgu. <https://doi.org/10.2760/28450>.

¹² https://research-and-innovation.ec.europa.eu/research-area/industrial-research-and-innovation/chemicals-and-advanced-materials/safe-and-sustainable-design_mt.